FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT ANTONIO SAGGIO

fremsat den 30. september 1999 *

1. I medfør af EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten samt Rådets direktiv 93/15/EØF af 5. april 1993 om harmonisering af bestemmelserne om markedsføring af og kontrol med eksplosivstoffer til civil brug [1] (herefter »direktivet«).

De relevante retsregler

2. Der er i direktivets artikel 9 fastsat en tilladelsesordning vedrørende overførsel mellem medlemsstaterne af de eksplosivstoffer, som direktivet finder anvendelse på. Det fremgår af artikel 9, stk. 3, at køberen, der er modtager af eksplosivstofferne, skal indhente en overførselstilladelse fra den kompetente myndighed på bestemmelsesstedet. Den kompetente myndighed forvisser sig om, at modtageren er juridisk beføjet til at erhverve eksplosivstoffer, og at han er i besiddelse af de nødvendige tilladelser. Hvis den kompetente myndighed tillader overførslen, »udsteder den til køberen et dokument, der bekræfter denne tilladelse, og som indeholder oplysninger, der er nævnt i artikel 7« (artikel 9, stk. 5).

Når særlige offentlige sikkerhedskrav ikke er nødvendige, kan en medlemsstat tillade, at eksplosivstofferne overføres via denne medlemsstats område eller en del af dens område uden forudgående meddelelse af oplysninger. Den kompetente myndighed på bestemmelsesstedet »udsteder i så fald en overførselstilladelse, der er gyldig i et bestemt tidsrum« (artikel 9, stk. 6).

3. Der er endvidere ved direktivet indført en tilladelsesordning vedrørende overførsel af ammunition fra én medlemsstat til en anden (artikel 10 ff.). Tilladelsen udstedes i dette tilfælde af den medlemsstat, på hvis område den pågældende ammunition befinder sig.

Det fremgår af artikel 10, stk. 3, at hver medlemsstat »uden forudgående tilladelse, jf. stk. 2, kan give våbenfabrikanter/-handlere ret til at overføre ammunition fra sit område til en våbenfabrikant/-handler, der er etableret i en anden medlemsstat. I dette øjemed udsteder den en autorisation, der gælder højst tre år, og som til enhver tid

* Originalsprog: italiensk.

1 — EFT L 121, s. 20

kan inddrages eller annulleres efter begrundet afgørelse«. Artikel 10, stk. 4, bestemmer endvidere, at »hver medlemsstat sender de øvrige medlemsstater en fortegnelse over de typer ammunition, som uden denne medlemsstats forudgående samtykke kan overføres til dens område«.

4. Artikel 11, hvorved artikel 9 og 10 fraviges, bestemmer, at en medlemsstat »i tilfælde af alvorlige trusler eller angreb mod den offentlige sikkerhed som følge af ulovlig besiddelse eller brug af eksplosivstoffer eller ammunition [...] kan træffe alle nødvendige foranstaltninger med hensyn til eksplosivstoffer eller ammunition for at hindre denne ulovlige besiddelse eller brug«.

I medfør af direktivets artikel 12 skal medlemsstaterne oprette »et net for udveksling af oplysninger med henblik på gennemførelse« af direktivet [2].

I artikel 13 er det endvidere fastsat, at spørgsmål vedrørende direktivets anvendelse skal undersøges af et rådgivende udvalg, der bistår Kommissionen, og som består af repræsentanter for medlemsstaterne og har Kommissionens repræsentant som formand.

2 — Der fremgår bl.a. af direktivets artikel 14, at »medlemsstaterne stiller ajourførte oplysninger om operatører, som har tilladelse til at udføre de i artikel 1, stk. 4, omhandlede aktiviteter, til rådighed for de øvrige medlemsstater og Kommissionen [...]«.

Sagens faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne for Domstolen

5. Det fremgår af direktivets artikel 19, at medlemsstaterne skal sætte de nødvendige bestemmelser i kraft for at efterkomme direktivets artikel 9, 10, 11, 12, 13 og 14 og underrette Kommissionen herom inden den 30. september 1993.

Da Kommissionen ikke havde modtaget nogen meddelelse herom fra den franske regering, da fristen udløb, fremsendte den den 13. april 1994 en åbningsskrivelse til regeringen, hvori den anførte, at den franske regering havde tilsidesat sin forpligtelse til at vedtage de til direktivets gennemførelse nødvendige bestemmelser, og hvori den opfordrede regeringen til at fremsætte sine bemærkninger.

Den franske regering svarede ved skrivelse af 4. juli 1994, at et dekret om gennemførelse af bestemmelser om eksplosivstoffer til civil brug ville blive udstedt i efteråret 1995.

Den 26. november 1996 sendte den franske regering til Kommissionen dekret nr. 96-1046 af 26. november 1996 [3], hvorved direktivets bestemmelser om markedsføring, om kontrol af, at stofferne har været underkastet overensstemmelsesvurdering, om EF-mærkning af eksplosivstofferne samt om de sanktioner, der kan pålægges, hvis mærkningsreglerne ikke overholdes, blev gennemført.

3 — JORF af 5.12.1996, s. 17695.

Kommissionen fandt imidlertid, at andre bestemmelser i direktivet ikke blev gennemført ved dekretet, navnlig bestemmelserne om overførsel af eksplosivstoffer og ammunition mellem medlemsstaterne (artikel 9, 10 og 11) samt bestemmelserne om den gensidige oplysningspligt.

Da de franske myndigheder ikke havde meddelt Kommissionen, at disse bestemmelser var blevet gennemført i national ret, fremsatte Kommissionen den 30. april 1997 en begrundet udtalelse i henhold til traktatens artikel 169 over for den franske regering.

6. Da den begrundede udtalelse ikke blev besvaret, har Kommissionen anlagt den foreliggende sag med påstand om, at det fastslås, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til traktaten, idet den ikke inden for den fastsatte frist har truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for at efterkomme direktivets artikel 9, 10, 11, 12 og 14.

Parternes synspunkter

7. Den franske regering har bestridt Kommissionens påstand, idet den på den ene side for så vidt angår ammunitionen har gjort gældende, at den har gennemført direktivets bestemmelser, og på den anden side for så vidt angår eksplosivstofferne har gjort gældende, at den er stødt på objektive vanskeligheder, som har været til hinder for gennemførelse af bestemmelserne i direktivets artikel 9.

Hvad det første angår har regeringen nærmere anført, at forskrifterne i direktivets artikel 10 vedrørende overførsel af ammunition er blevet gennemført i national ret ved afsnit V i dekret nr. 95-589 af 6. maj 1995 om gennemførelse af dekret af 18. april 1939 om indførelse af regler for krigsmateriel, våben og ammunition [4] (navnlig ved artikel 92, 93 og 94 i afdeling 2 i afsnit V). Artikel 95 i dekret nr. 95-589 henviser til en bekendtgørelse om gennemførelse af dekretet, hvori betingelserne for at opnå en forudgående tilladelse samt undtagelserne fra disse betingelser er fastlagt.

I overensstemmelse med direktivets artikel 12 fremgår det af artikel 101 i dekret nr. 95-589, at den minister, under hvis ressortområde toldvæsenet henhører, så snart den ovennævnte bekendtgørelse er trådt i kraft, skal afgive alle oplysninger vedrørende anvendelsen af direktivets artikel 9 og 10 til de relevante medlemsstater.

Den franske regering fremsendte sammen med sin første skrivelse udkastet til gennemførelsesbekendtgørelsen og har i øvrigt under retsmødet anført, at dette udkast, der blev vedtaget af regeringen den 25. maj 1999, blev kundgjort i Journal officiel den 4. juni 1999 og trådte i kraft den 15. juni 1999.

4 — JORF af 2.5.1995, s. 7458.

Ifølge den franske regering blev direktivets artikel 11 gennemført ved artikel 80 i dekret nr. 95-589, hvorefter den minister, under hvis ressortområde toldvæsenet henhører, er bemyndiget til at træffe alle nødvendige foranstaltninger i tilfælde af alvorlige trusler eller angreb mod den offentlige sikkerhed som følge af ulovlig besiddelse eller brug af ammunition eller eksplosivstoffer.

8. For så vidt angår bestemmelserne om overførsel af eksplosivstoffer har den franske regering ikke bestridt, at direktivets artikel 9 og 11 ikke er blevet gennemført i national ret. Regeringen har imidlertid gjort gældende, at den er stødt på objektive vanskeligheder i forbindelse med gennemførelsen af bestemmelserne i artikel 9. Den har navnlig fremhævet, at det ikke vil tjene noget formål at gennemføre artikel 9, hvis der ikke samtidig foreligger et harmoniseret dokument, der gyldigt kan anvendes som overførselstilladelse. Faktisk forholder det sig i øjeblikket sådan, at en tilladelse til overførsel af eksplosivstoffer, der er udstedt af de franske myndigheder, eventuelt ikke vil blive anerkendt af myndighederne i en anden medlemsstat, bl.a. fordi dokumentets juridiske form i dag er meget forskellig fra det ene land til det andet. Den franske regering har understreget, at i mangel af gennemførelse af direktivet i alle medlemsstaterne (hvilket ifølge den franske regering er forårsaget af de tidligere nævnte objektive vanskeligheder) ville den ordning, der er fastsat i direktivet, ikke fungere i forbindelse med en overførsel fra Frankrig til en anden medlemsstat. For at realisere formålet med direktivet burde Kommissionen efter den franske regerings opfattelse træffe en beslutning om indførelse af et harmoniseret tilladelsesdokument, der er obligatorisk i alle medlemsstater.

Den franske regering har gjort gældende, at den ikke har forholdt sig passiv over for de nævnte vanskeligheder. Den franske delegation foreslog da også på de to møder, der blev afholdt henholdsvis den 6. december 1996 og den 23. april 1998 i det rådgivende udvalg, der er oprettet i henhold til direktivets artikel 13, at der blev udarbejdet et harmoniseret dokument til brug for transport af eksplosivstofferne. Ifølge regeringen fremgår det af referatet fra mødet den 23. april 1998, at et udkast til et harmoniseret dokument skulle sættes til afstemning i udvalget og efterfølgende være genstand for en kommissionsbeslutning. Den franske regering har pointeret, at der indtil dags dato hverken har været nogen afstemning i udvalget eller været truffet nogen beslutning desangående fra Kommissionens side.

Den manglende gennemførelse af direktivet for så vidt angår overførsel af eksplosivstoffer skyldes efter den franske regerings opfattelse således, at bestemmelserne herom mangler klarhed og præcision. Denne fejl må i vidt omfang lægges Kommissionen til last, idet den ikke hidtil har vedtaget de foranstaltninger, som der henvises til i artikel 13, hvilket i øvrigt også fremgår af ovennævnte referat.

9. Kommissionen har bestridt, at direktivet indeholder en sådan forpligtelse. Det er efter Kommissionens opfattelse ikke en betingelse for anvendelsen af artikel 9, at der er vedtaget et harmoniseret dokument, der indeholder overførselstilladelsen, og det fremgår heller ikke af bestemmelsen, at forpligtelsen til at gennemføre den omhandlede bestemmelse er underordnet en sådan betingelse.

Kommissionen har endvidere i modsætning til den franske regering gjort gældende, at direktivets bestemmelser er tilstrækkeligt præcise, og selv hvis det ikke var tilfældet, ville denne omstændighed under ingen omstændigheder kunne begrunde, at en medlemsstat tilsidesætter de forpligtelser, der påhviler den i henhold til traktaten. Kommissionen har tilføjet, at en eventuel forsinkelse med at gennemføre direktivets bestemmelser i de øvrige medlemsstater ikke kan begrunde, at en medlemsstat ikke selv gennemfører disse rettidigt.

10. For så vidt angår direktivets bestemmelser om ammunition har Kommissionen først og fremmest gjort gældende, at den aldrig er blevet underrettet om dekret nr. 95-589, at den først har fået kendskab hertil i forbindelse med den foreliggende sag, og at der følgelig er sket en tilsidesættelse af forpligtelsen til at underrette Kommissionen i henhold til direktivets artikel 19. Kommissionen har endvidere under retsmødet anført, at den endnu ikke blevet formelt underrettet om bekendtgørelsen om gennemførelse af det nævnte dekret.

Ifølge Kommissionen er det uomtvisteligt, at Den Franske Republik ved udløbet af fristen i den begrundede udtalelse endnu ikke havde gennemført direktivets bestemmelser om ammunition og navnlig ikke artikel 10 og 12.

Tilsidesættelsen af traktatens bestemmelser

11. Det skal for det første anføres, at Kommissionens anbringende om den manglende gennemførelse af direktivets artikel 14, der omhandler udvekslingen af oplysninger om de operatører, der har tilladelse til at udføre de i direktivets artikel 1, stk. 4, omhandlede aktiviteter, ikke er omfattet af den foreliggende sag. Grunden hertil er, at Kommissionen i sin replik har trukket dette anbringende tilbage, da den franske regering har underrettet Kommissionen om gennemførelsesdekretet af 10. februar 1998 (JORF af 14.3.1998, s. 3837) [5].

12. Nærværende traktatbrudssag, som Kommissionen har anlagt mod Den Franske Republik, indeholder i det væsentlige to aspekter: på den ene side den manglende gennemførelse af de bestemmelser i direktivet, der vedrører overførsel af eksplosivstoffer (artikel 9, 11 og 12), og på den anden side de bestemmelser, der vedrører overførsel af ammunition (artikel 10, 11, og 12).

Den manglende gennemførelse af bestemmelserne om overførsel af eksplosivstoffer

13. Hvad det første aspekt angår vil jeg indledningsvis bemærke, at jeg ikke kan tilslutte mig de argumenter, som den franske regering har fremført som forklaring på

5 — Det skal nævnes, at den nævnte bekendtgørelse blev fremsendt sammen med den franske regerings svarskrift.

den manglende gennemførelse af direktivets bestemmelser.

Den omstændighed, at direktivet ikke er tilstrækkeligt præcist, og at Kommissionen ikke har vedtaget de passende foranstaltninger til dets gennemførelse, der i det foreliggende tilfælde kun består i at vedtage et harmoniseret dokument til brug for tildeling af tilladelser, kan ikke fritage den berørte medlemsstat fra forpligtelsen til at gennemføre direktivet.

I den forbindelse skal det for det første anføres, at direktivet ikke indeholder nogen bestemmelse om, at Kommissionen skal vedtage et sådant harmoniseret dokument. Det forhold, at man i det rådgivende udvalg flere gange har understreget nødvendigheden af, at en sådant dokument tilvejebringes, og at Kommissionen har været enig heri, kan ikke medføre, at forpligtelsen til at gennemføre direktivets artikel 9 suspenderes. Hertil skal blot bemærkes, at det af Domstolens praksis fremgår[6], at de bemærkninger, der er anført i et referat fra et møde i Rådet i forbindelse med vedtagelsen af en afledt retsakt, ikke kan tjene som fortolkningsbidrag med hensyn til forskrifter, der vedtages, når disse bemærkninger ikke har fundet udtryk i teksten til den omhandlede retsakt, og sådanne bemærkninger er følgelig uden retlig betydning. Heraf kan sluttes, at de bemærkninger, der fremgår af referatet fra et møde i et udvalg, der er nedsat i henhold til en bestemmelse herom i et direktiv, så meget desto mindre kan tages i betragtning i forbindelse med fortolkningen af direktivets bestemmelser.

Det skal dernæst bemærkes, at der i modsætning til det, der tilsyneladende er den franske regerings opfattelse, ikke i artikel 13 nævnes noget om den påståede forpligtelse for Kommissionen til at vedtage en sådan retsakt. Denne artikel indeholder udelukkende en generel forpligtelse for Kommissionen til at forelægge udvalget »et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes« i forbindelse med anvendelsen af direktivet, et udkast, som udvalget skal afgive en udtalelse om, samt en generel forpligtelse for Kommissionen til at vedtage foranstaltninger, »der staks finder anvendelse«.

14. Jeg kan desuden ikke tilslutte mig den franske regerings synspunkt om, at den manglende gennemførelse af direktivet under alle omstændigheder skulle være berettiget, når der henses til, at de øvrige

6 — Dom af 26.2.1991, sag C-292/89, Antonissen, Sml. I, s. 745, præmis 18. Jf. også i tilsvarende retning dom af 13.2.1996, forenede sager C-197/94 og C-252/94, Bautiaa og Société française maritime, Sml. I, s. 505, præmis 47, og dom af 29.5.1997, sag C-329/95, VAG Sverige, Sml. I, s. 2675, præmis 23.

medlemsstater ikke har gennemført direktivet. Der er flere grunde hertil.

For det første er dette synspunkt ikke i overensstemmelse med de faktiske forhold. Af sagens akter fremgår, at det modsatte er tilfældet. Kommissionens repræsentant har da også under retsmødet gjort opmærksom på, at de andre medlemsstater har gennemført direktivets bestemmelser i deres nationale lovgivning, herunder artikel 9.

Under alle omstændigheder fremgår det af Domstolens praksis, at »en medlemsstat [...] ikke kan påberåbe sig den omstændighed, at andre medlemsstater har undladt at opfylde eller undlader at opfylde deres forpligtelser, som begrundelse for, at den selv undlader at opfylde sine forpligtelser i henhold til traktaten. I den ved traktaten indførte retsorden kan medlemsstaterne nemlig ikke i forbindelse med iværksættelsen af fællesskabsretten stille krav om gensidighed« [7].

15. Herefter skal det blot undersøges, om det principielt er berettiget, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser, fordi landet er stødt på praktiske problemer i forbindelse med gennemførelsen af artikel 9.

Dette argument er ikke holdbart. Der skal i den forbindelse blot henvises til, at Domstolen flere gange har udtalt, at »de praktiske vanskeligheder, der viser sig på stadiet for gennemførelsen af en af Fællesskabets retsakter, ikke kan retfærdiggøre, at en medlemsstat ensidigt undlader at overholde sine forpligtelser« [8].

16. Disse bemærkninger er navnlig relevante, når Fællesskabets institutionelle opbygning eller opbygningen af de omhandlede forskrifter giver »den pågældende medlemsstat tilstrækkelig mulighed for at sikre, at der i rimeligt omfang tages hensyn til dens vanskeligheder samtidig med, at fællesmarkedets principper og de andre staters legitime rettigheder respekteres« [9].

Dette gør sig gældende i den foreliggende sag, eftersom det rådgivende udvalg, der er omhandlet i direktivets artikel 13, netop har til formål at undersøge spørgsmål om direktivets anvendelse. Det er da også i dette udvalg, at det er blevet besluttet, at der skal udarbejdes et harmoniseret doku-

7 — Dom af 9.7.1991, sag C-146/89, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. I, s. 3533. Jf. også dom af 26.2.1976, sag 52/75, Kommissionen mod Italien, Sml. s. 277.

8 — Dom af 7.2.1979, sag 128/78, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. s. 419, præmis 10. Jf. også dom af 12.7.1990, sag C-236/88, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 3163, præmis 17.

9 — Dom af 7.2.1979, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, præmis 10.

ment med henblik på at smidiggøre proceduren efter artikel 9.

Af denne omstændighed kan imidlertid ikke udledes, at den omhandlede artikels indhold ikke er klart nok i sig selv og umiddelbart anvendelig i national ret selv uden de nævnte gennemførelsesforanstaltninger. Dette fremgår i øvrigt også af det faktum, at alle medlemsstater bortset fra Den franske Republik har gennemført den omhandlede bestemmelse i deres respektive retsordener.

Det skal desuden bemærkes, at den omstændighed, at Den Franske Republik har foreslået af modificere eller komplettere bestemmelsen ved hjælp af et harmoniseret dokument, og at Kommissionen har påtaget sig at udarbejde et sådant, ikke bringer traktatbruddet til ophør, jf. Domstolens bemærkninger i dom af 12. februar 1987, Kommissionen mod Belgien [10].

I den forbindelse skal det ligeledes nævnes, at Domstolen har udtalt, at »det forhold, at fællesskabsinstitutionerne foretager ændringer i direktiverne, ikke er et tilstrækkeligt grundlag til at fritage medlemsstaterne for deres forpligtelse til at efterkomme direktiverne inden for de fastsatte frister« [11].

17. Det følger heraf, at de vanskeligheder, som den franske regering har henvist til, ikke er af en sådan karakter, at de kan begrunde tilsidesættelsen af de forpligtelser, der påhviler den i medfør af fællesskabsretten.

Den manglende gennemførelse af bestemmelserne vedrørende overførsel af ammunition

18. Hertil skal for det første bemærkes, at det først er under den mundtlige del af sagen, at den franske regering har oplyst, at bekendtgørelsen om ikrafttræden af dekret nr. 95-589 [12] blev vedtaget den 25. maj 1999.

19. Den omstændighed, at gennemførelsesprocessen, for så vidt angår bestemmelserne om overførsel af ammunition, er blevet tilendebragt ved vedtagelsen af denne bekendtgørelse i national ret, har ingen betydning for sagens udfald. Det er rent faktisk fristen i den begrundede udtalelse, der tidsmæssigt afgrænser traktatbruddet,

10 — Sag 306/84, Sml. s. 675, præmis 7.

11 — Dom af 1.6.1995, sag C-182/94, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 1465, præmis 6. Jf. også dom af 12.3.1998, sag C-344/96, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 1165, præmis 9.

12 — Der erindres om, at Kommissionen først fik kendskab til dekret nr. 95-589, da den franske regering afgav sit svarskrift i sagen.

således at forstå, at opfyldelsen af en medlemsstats forpligtelser efter fristens udløb — det være sig før indgivelsen af stævningen eller under sagen — ikke bevirker, at den retlige interesse i sagsanlægget fortabes, medmindre Kommissionen trækker stævningen tilbage, hvilket ikke er tilfældet — i det mindste ikke på dette punkt — i den foreliggende sag [13].

20. Herefter skal det blot konstateres, at Den Franske Republik ved den omhandlede frists udløb endnu ikke havde iværksat de foranstaltninger til gennemførelse af direktivet, der nu er fastsat i ovennævnte dekret. Dekretet, hvis bestemmelser til gennemførelse af direktivets artikel 10 og 11 netop først fik retskraft, når den pågældende bekendtgørelse var blevet vedtaget, kan givetvis ikke betragtes som en retsakt, der er egnet til at gennemføre disse bestemmelser på en fuldstændig og præcis måde [14]. Denne antagelse er i overensstemmelse med dommen af 18. december 1997 i sagen Kommissionen mod Belgien [15], hvori Domstolen udtalte, at interne love, der ikke indeholder nogen materiel bestemmelse til gennemførelse af direktivet, men blot bemyndiger en myndighed til senere at vedtage de nødvendige materielle bestemmelser, ikke kan anses for at indebære en fuldstændig og præcis gennemførelse af direktivet.

21. Selv for det tilfælde, at Kommissionen skulle frafalde dette klagepunkt, dvs. vedrørende den manglende gennemførelse af direktivets bestemmelser om overførsel af ammunition, vil der dog under alle omstændigheder være ført bevis for, at bestemmelserne vedrørende overførsel af eksplosivstoffer ikke er gennemført inden fristens udløb, og for, at den manglende gennemførelse ikke er berettiget. Der kan således ikke være nogen tvivl om, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktatens artikel 189 (nu artikel 249 EF) og i henhold til direktivet. Som bekendt er direktivet bindende for medlemsstaterne for så vidt angår det formål, der tilsigtes med direktivet, og de berørte stater kan ikke nøjes med at iværksætte foranstaltninger til gennemførelse af en del af dette formål [16].

Sagens omkostninger

22. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Kommissionen har nedlagt påstand herom, og Den Franske Republik bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger.

13 — Jf. dom af 21.6.1988, sag 283/86, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 3271, præmis 6, og dom af 17.9.1987, sag 291/84, Kommissionen mod Nederlandene, Sml. s. 3482. Domstolen har også udtalt, at når traktatbruddet bringes til ophør efter udløbet af fristen, »er det stadig af interesse at opretholde sagsmålet med henblik på at fastlægge grundlaget for det ansvar, en medlemsstat som følge af traktatbruddet kan pådrage sig over for andre medlemsstater, Fællesskabet eller privatpersoner«, jf. dom af 18.1.1990, sag C-287/87, Kommissionen mod Grækenland, Sml. I, s. 125.

14 — Artikel 80 i dekretet, der gennemfører direktivets artikel 11, har — på trods af, at bestemmelsen ikke fremstår som om, det til dens anvendelse er nødvendigt, at der vedtages en bekendtgørelse — også kun praktisk betydning fra det tidspunkt, hvor de i artikel 10 omhandlede bestemmelser finder anvendelse.

15 — Sag C-263/96, Sml. I, s. 7453, præmis 26. Jf. også dom af 28.2.1991, sag C-131/88, Kommissionen mod Tyskland, Sml. I, s. 825.

16 — Jf. mit forslag til afgørelse i sag C-409/97, Kommissionen mod Luxembourg.

Forslag til afgørelse

Jeg skal herefter foreslå Domstolen at

— fastslå, at Den Franske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EF-traktaten, idet den ikke inden for den fastsatte frist har vedtaget de love og administrative bestemmelser, som er nødvendige for at efterkomme artikel 9, 10, 11 og 12 i Rådets direktiv 93/15/EØF af 5. april 1993 om harmonisering af bestemmelserne om markedsføring af og kontrol med eksplosivstoffer til civil brug

— pålægge Den Franske Republik at betale sagens omkostninger.